

VEŘEJNÁ KONZULTACE

**NÁVRH NA IMPLEMENTACI
VIRTUÁLNÍHO PROPOJOVACÍHO
BODU (VIP)**

Obsah

1. <i>Účel konzultace:</i>	2
2. <i>Právní základ (NC CAM 2017/459):</i>	2
3. <i>Stávající stav a cíle:</i>	2
4. <i>Vliv VIP na stávající smlouvy:</i>	3
5. <i>Popis navrhovaného modelu VIP:</i>	3
6. <i>Postupy řízení překročení kapacity:</i>	6
7. <i>Cenové rozhodnutí:</i>	6
8. <i>Aktuální stav diskusí k VIP:</i>	7
9. <i>Konzultační otázky:</i>	7

DISCLAIMER

NET4GAS je jedním z neaktivnějších TSO v rámci EU při přípravě implementace virtualizace hraničních propojovacích bodů. Nicméně virtuální hraniční propojovací body (VIP) nelze zavést bez spolupráce se sousedními TSO, kteří se potýkají s řadou výzev, jejichž řešení může mít vliv i na předpokládanou podobu modelu VIP představovaného v této veřejné konzultaci. Parametry modelu VIP může změnit také případné rozhodnutí Evropské komise o úpravě příslušných dokumentů zavádějících VIP.

Výše uvedené faktory nelze ze strany NET4GAS nijak ovlivnit, a proto si NET4GAS při případné zásadní změně parametrů prezentovaného modelu VIP vyhrazuje právo uspořádat novou veřejnou konzultaci zohledňující případné nové parametry VIP.

1. ÚČEL KONZULTACE:

Účelem konzultace je:

- a) prezentace přístupu NET4GAS k vytvoření VIP mezi sousedními vstupně-výstupními systémy a
- b) získání zpětné vazby od subjektů, jejichž oprávněné zájmy mohou být tímto návrhem dotčeny.

NET4GAS dlouhodobě přistupuje proaktivně k požadavkům zákazníků využívajících přepravní soustavu. Zpětná vazba k navržené koncepci VIP tak pro provozovatele přepravní soustavy a zprostředkovaně také pro Energetický regulační úřad (ERÚ) představuje jedinečný nástroj, díky němuž bude možné porovnat přínosy VIP, především míru zjednodušení, v porovnání se stávajícím modelem, který evolučním procesem dosáhl vysokého stupně efektivního uživatelského zjednodušení.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD (NC CAM 2017/459):

Na základě článku 19 nařízení Komise (EU) č. 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013 (NC CAM) se stanoví:

„Pokud dva nebo více propojovacích bodů propojuje tytéž dva sousední vstupně-výstupní systémy, dotčení provozovatelé sousedních přepravních soustav nabídnou kapacitu dostupnou v příslušných propojovacích bodech v jednom virtuálním propojovacím bodě (VIP). Jsou-li zúčastnění více než dva provozovatelé přepravní soustavy, protože kapacitu v jednom nebo obou vstupně-výstupních systémech uvádí na trh více než jeden provozovatel přepravní soustavy, do virtuálního propojovacího bodu jsou v co největším možném rozsahu zapojeni všichni tito provozovatelé přepravní soustavy. Ve všech případech je virtuální propojovací bod zřízen, jen pokud jsou splněny tyto podmínky:

a) celková technická kapacita ve virtuálních propojovacích bodech se rovná součtu technických kapacit v jednotlivých propojovacích bodech, které se na virtuálních propojovacích bodech podílejí, nebo je vyšší než tento součet;

b) tyto body usnadňují hospodárné a účelné využití soustavy, mimo jiné s ohledem na pravidla stanovená v článku 16 nařízení (ES) č. 715/2009.

Provozovatelé sousedních přepravních soustav zahájí nezbytnou analýzu a zřídí funkční virtuální propojovací body do 1. listopadu 2018.“

3. STÁVAJÍCÍ STAV A CÍLE:

V současné době jsou pevné a přerušitelné kapacitní produkty přidělovány jako standardní kapacitní produkty koordinované nebo nekoordinované kapacity prostřednictvím aukcí v aukčních procesech na jednotlivé fyzické propojovací vstupní/výstupní body. Uživatel přepravní soustavy je tedy povinen, pokud chce rezervovat standardní kapacitní produkt, účastnit se aukce příslušné kapacity pro daný vstupní/výstupní fyzický propojovací bod. Pro jednotlivé fyzické propojovací vstupní/výstupní body probíhají rovněž nominace a

alokace plynu na základě smluv o přepravě plynu/poskytnutí služby přepravy plynu uzavřených mezi provozovatelem přepravní soustavy a jejími uživateli.

Cílem výše uvedeného čl. 19 NC CAM je sjednotit dva a více fyzických propojovacích bodů mezi dvěma sousedními obchodními zónami do jednoho VIP a zjednodušit pravidla pro uživatele přepravní soustavy tak, aby mohli své vstupní/výstupní kapacity mezi dvěma sousedními obchodními zónami rezervovat v rámci jednoho VIP. Opatření má rovněž usnadnit přepravu a obchodování s plynem mezi jednotlivými obchodními zónami v rámci EU a zvýšit likviditu a tím i konkurenci na sousedních trzích s plynem.

Tento dokument představuje koncepci zřízení VIP v rámci modelu trhu s plynem v České republice. Pravidla a procesy vyplývající z realizace VIP v ČR budou na základě indikace ERÚ přeneseny do relevantních dokumentů.

4. VLIV VIP NA STÁVAJÍCÍ SMLOUVY:

Pro stávající smlouvy uzavřené před implementací VIP zůstanou platné stávající fyzické propojovací body, na nichž budou uživatelé přepravní soustavy nominovat přepravu plynu do výše svých nasmlouvaných kapacit, a to až do konce trvání dané smlouvy.

Uživatelé přepravní soustavy, který si bude přát převést své stávající smlouvy uzavřené na jednotlivých původních fyzických propojovacích bodech na model VIP, bude tento převod na VIP umožněn. Takový převod se bude týkat celé smlouvy při zachování platnosti všech jejích podmínek (mimo jiné včetně ceny, objemů, nebo délky trvání smlouvy). Zpětný převod kapacit z VIP na fyzický propojovací bod nebude možný. Stejně tak nebude možný převod smluv uzavřených pro VIP na původní fyzický propojovací bod.

Rámcová pravidla pro převod kapacity z fyzických propojovacích bodů na VIP budou na základě indikace ERÚ upravena v příslušných dokumentech.

5. POPIS NAVRHOVANÉHO MODELU VIP:

5.1. Základní parametry VIP a prodej kapacit – nové vs. stávající smlouvy:

V rámci zvažovaného modelu VIP se předpokládá, že pro každý jednotlivý VIP bude fungovat pouze jeden VIP provozovatel přepravní soustavy na každé straně hranice, který bude zodpovědný za veškeré obchodní řízení daného VIP ve vztahu k uživatelům přepravní soustavy.

Na VIP bude nabízena veškerá dostupná pevná a přerušitelná kapacita. Tato kapacita bude přidělována prostřednictvím standardních kapacitních produktů v příslušných aukcích. Aukční algoritmus na VIP zůstane pro jednotlivé standardní kapacitní produkty stejný, jaký byl na jednotlivých fyzických propojovacích vstupních/výstupních bodech. Na fyzických propojovacích bodech, které se stanou součástí VIP, nebude již nad rámec stávajících smluvních vztahů nabízena žádná kapacita. Přejít na uvažovaný model VIP nebude mít negativní dopad na celkovou technickou kapacitu českého vstupně-výstupního systému.

Kapacita, která se stane dostupnou při ukončení doby trvání smlouvy o přepravě plynu na fyzickém propojovacím bodě, bude následně uváděna na trh na příslušném VIP. Jakmile dojde k ukončení platnosti všech uzavřených smluv na fyzickém propojovacím bodě nebo k jejich převodu na VIP, tento fyzický propojovací bod a všechny přidružené provozní procesy budou zcela integrovány do VIP.

5.2. Navrhované VIP:

V případě České republiky se plánuje zřízení tří VIP, a to mezi obchodními zónami CZ VOB a GASPOOL (DE), mezi CZ VOB a NCG (DE) a mezi CZ VOB a SK VOB. Mezi Českou republikou a Polskem VIP zřízen nebude, neboť na obou stranách hranice dnes existuje jediný fyzický propojovací bod.

Výše technické kapacity jednotlivých VIP bude sumou dostupné technické kapacity fyzických propojovacích bodů, které budou do daného VIP začleněny. Respektive technická kapacita daného VIP bude sumou technických kapacit příslušných fyzických propojovacích bodů do tohoto VIP zahrnutých, od které bude odečtena kapacita stávajících smluv setrvávajících na fyzických propojovacích bodech. Současná omezení konkurenčních kapacit na fyzických propojovacích bodech HSK a Olbernhau budou inkorporována do výše kapacity nabízené na příslušném VIP.

Na nových VIP budou krom veškerých dostupných pevných kapacit nabízeny také veškeré přerušitelné kapacity.

VIP Brandov	VIP TSO GASPOOL	VIP TSO CZ	Zahrnuté IP CZ
Entry CZ z GASPOOL	GASCADE	N4G	Brandov - OPAL* Brandov - EUGAL HSK – Olbernhau HSK
Exit CZ do GASPOOL	GASCADE	N4G	Brandov - OPAL (jen přerušitelná) Brandov - STEGAL HSK

* Na německé straně nebude pevná kapacita výstupního bodu Brandov-OPAL součástí VIP.

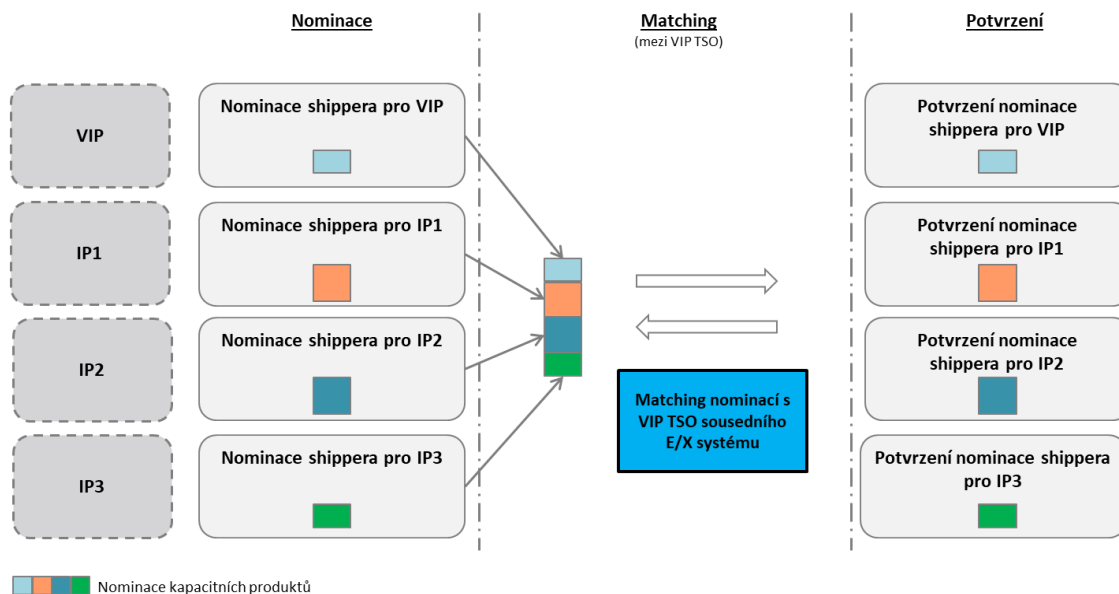

VIP Waidhaus	VIP TSO NCG	VIP TSO CZ	Zahrnuté IP CZ
Entry CZ z NCG	OGE	N4G	Waidhaus
Exit CZ do NCG	OGE	N4G	Waidhaus

VIP Lanžhot	VIP TSO SK	VIP TSO CZ	Zahrnuté IP CZ
Entry CZ z SK	Eustream	N4G	Lanžhot Lanžhot - Mokrý Háj
Exit CZ do SK	Eustream	N4G	Lanžhot Lanžhot - Mokrý Háj

5.3. Nominace a alokace:

Na systému nominací a alokací konkrétních objemů plynu na základě smluv o přepravě plynu/ poskytnutí služby přepravy plynu mezi provozovatelem přepravní soustavy a jejími uživateli se pro uživatele soustavy prakticky nic nemění. Stávající režim OBA bude zachován a objemy plynu, které budou nominovány a potvrzeny, budou alokovány dle shipper párů. Nicméně vzhledem k možnosti ponechání výběru uživatelům přepravní soustavy převést či nepřevést stávající smlouvy z fyzických propojovacích bodů na VIP, může dojít na přechodnou dobu ke vzniku duálního systému, kdy některé stávající smlouvy zůstanou na fyzickém propojovacím bodě a jiné již budou realizovány na VIP. Z tohoto důvodu může dojít k úpravě stávajících shipper kódů tak, aby bylo možné realizovat přepravu a provádět sesouhlasení nominací a potvrzování objemů plynu. Ve chvíli, kdy dojde k ukončení doby trvání stávajících smluv na fyzických propojovacích bodech nebo k jejich převodu na VIP, bude celý model výrazně zjednodušen.

5.4. Zveřejňování informací:

Pokud jde o zveřejňování informací, veškeré informace, které provozovatel přepravní soustavy dnes zveřejňuje podle platné legislativy, budou zveřejňovány stejným způsobem i v případě VIP.

6. POSTUPY ŘÍZENÍ PŘEKROČENÍ KAPACITY:

Postupy řízení překročení kapacity podle nařízení (ES) č. 715/2009 přílohy I., oddílu 2.2, které jsou do národního modelu trhu s plynem implementovány vyhláškou o Pravidlech trhu s plynem, budou od plynárenského dne, v němž dojde ke zřízení VIP, inkorporovány do modelu VIP. Postupy řízení překročení kapacity budou v součinnosti s ERÚ efektivně uplatňovány v rámci modelu VIP tak, aby došlo k naplnění všech povinností vyplývajících z platných předpisů a zároveň bylo umožněno efektivní a bezpečné řízení přepravní soustavy.

7. CENOVÉ ROZHODNUTÍ:

Samotné VIP nemají mít na základě indikace ERÚ vliv na tarify za poskytnutí služby přepravy plynu – pro VIP budou použity stejné tarify pro vstup i výstup jako pro fyzické body.

8. AKTUÁLNÍ STAV DISKUSÍ K VIP:

8.1. Diskuse se sousedními TSO:

Provozovatel české přepravní soustavy NET4GAS aktivně konzultuje implementaci zvažovaného modelu VIP s dalšími provozovateli přepravních soustav. Současná diskuse se vede především s německými provozovateli Gascade, Opal Gastransport a ONTRAS pro VIP mezi obchodními zónami GASPOOL a CZ VOB a provozovateli OGE a GRT gaz D pro VIP mezi obchodními zónami NCG a CZ VOB.

NET4GAS v současné době také konzultuje implementaci VIP se slovenským provozovatelem přepravní soustavy eustream.

8.2. Diskuse na evropské úrovni:

Diskuse k článku 19 NC CAM zavádějícího modelu VIP probíhá i na evropské úrovni. Někteří evropští provozovatelé přepravních soustav se rozhodli (např. holandský provozovatel Gasunie Transport Services - GTS) pozastavit přípravy na implementaci modelu VIP, a to až do doby, než bude definován jasný právní rámec a pravidla pro takovou implementaci, které dle GTS nyní nejsou dostačující. Hlavním diskutovaným bodem je osud stávajících smluv, resp. zda mají být tyto smlouvy povinně převedeny pod nový model VIP či nikoliv. Diskuse na dané téma probíhá rovněž mezi evropskými agenturami ENTSOG a ACER a Evropskou komisí.

Pokud by vedly současné diskuse na evropské úrovni k úpravě některých parametrů VIP nebo k úpravě evropské legislativy, mohlo by to vést k posunu požadovaného termínu implementace VIP, který je nyní stanoven na 1. 11. 2018.

9. KONZULTAČNÍ OTÁZKY:

Implementace VIP je povinnost, kterou společnosti NET4GAS ukládá NC CAM. NET4GAS se při této implementaci rozhodl zvolit pro-zákaznický orientovaný přístup. Z tohoto přístupu mohou vyplývat některá dílčí specifika. Proto bychom rádi s účastníky trhu s plynem prodiskutovali zejména následující otázky:

- a) Vidíte v současné podobě návrhu VIP zjednodušení přístupu k přepravní soustavě a službám poskytovaným provozovatelem přepravní soustavy? Uveďte prosím návrhy na zlepšení a úpravu konceptu.
- b) Souhlasíte s tím, aby veškeré smlouvy uzavřené na základě výsledku nadcházející roční (červenec), čtvrtletní (srpen) a měsíční (říjen) aukce volných kapacit byly automaticky převedené na VIP, a to od prvního plynárenského dne, v němž dojde ke zřízení VIP?